

An aerial photograph of a Dutch landscape. In the foreground, a wide, straight canal runs diagonally across the frame. To the right of the canal, a herd of cows is grazing in a lush green field. In the middle ground, a farm with several buildings and a windmill is visible. The background shows more green fields and a distant town under a clear blue sky.

LTO
noord

Achter de boer en tuinder.
Voor ons allemaal.

Handreiking GGA en PPLG

Speerpunten voor gebiedsprocessen

Speerpunten voor de gebiedsprocessen

Onze boeren en tuinders zien vele kansen en mogelijkheden om bij te dragen aan goed eten, mooi groen en sterk ondernemerschap. Ze realiseren zich dat voor voldoende en gezond voedsel voor een groeiende bevolking een schone lucht, schoon water en een vruchtbare bodem van essentieel belang zijn. De kansen omvatten onder andere het herstellen van de bodemkwaliteit en het vergroten van de biodiversiteit. Het ontwikkelen en uitvoeren van hoogtechnologische innovaties op de bedrijven om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en innovaties op het land, zoals druppelirrigatie om waterverbruik te verminderen zijn eveneens belangrijke doelstellingen. Bovendien kunnen we de band tussen stad en platteland versterken door multifunctionele activiteiten toe te voegen aan de bedrijfsvoering. Dit alles draagt bij aan een duurzame en evenwichtige landbouwsector.

Om deze mogelijkheden volledig te benutten en bij te dragen aan de doelen van de GGA en PPLG, zijn bepaalde randvoorwaarden essentieel >>

- Bij een gebiedsproces zijn alleen stakeholders betrokken die aan de doelstelling van het gebied een bijdrage kunnen leveren! Partijen die niets toevoegen aan het proces horen daarom niet aan tafel te zitten.
- Legalisatie van PAS-melders, interimmers en vrijgestelde bedrijven is een eerste prioriteit bij de start van een gebiedsproces.
- Wees zuinig op landbouwgrond. Vermijd het aanwijzen van extra zones rondom natuurgebieden. Focus op wat er daadwerkelijk bereikt moet worden en niet louter op de zone zelf. Als een overgangszone toch noodzakelijk lijkt voor het halen van bepaalde doelen, dan is het op vrijwillige basis toepassen van agrarisch natuurbeheer een bewezen methode om een zachte overgang tussen natuur en landbouw te realiseren en wordt voorkomen dat in deze zone onnodig planologische beperkingen en belemmerende maatregelen voor de agrarische bedrijfsvoering gaan gelden.
- Een toekomstperspectief voor de landbouw moet onderdeel zijn van het gebiedsplan; denk daarbij ook aan maatregelen op het gebied van innovatie, verplaatsing en landbouwstructuurversterking.
- De landbouwstructuurversterking moet een primair doel zijn in het PPLG. En in elk onderliggend gebiedsproces. Benut de expertise van de provinciale kavelruilstichtingen bij de voorbereiding en uitvoering!
- Iedere sector (landbouw, industrie, verkeer, wonen) moet een evenredige bijdrage leveren aan het verminderen van emissies. Agrarische bedrijven kunnen enkel worden afgerekend op hun eigen emissies. Hiervoor worden doelvoorschriften en geen middelvoorschriften opgesteld.
- Voor de opgaven in de gebieden van de PPLG's moeten concrete en haalbare doelen in bandbreedtes worden geformuleerd. De onderkant van de bandbreedte geeft het minimaal te behalen doelbereik aan, de bovenkant het maximaal haalbare wanneer er geen rekening gehouden wordt met andere opgaven en belangen. Op deze wijze is goed inzichtelijk te maken dat een keus in het ene dossier invloed heeft op de haalbaarheid van het doelbereik in een ander dossier. De inzet wordt zo gericht op integraliteit van de opgaven, prioritering van de doelen en het maken van structurerende keuzes. Voorkomen wordt dat de gebiedsprocessen vast lopen in wensenlijstjes en visies.
- Breng de monitoring in Natura 2000-gebieden op orde. Uit de NDA's blijkt dat dit momenteel niet het geval is. We hebben onvoldoende zekerheid over de toestand van de natuur, of deze verbetert of verslechtert. Zonder goede monitoring is het niet mogelijk om het effect van genomen maatregelen te evalueren. Monitoring begint met het opstellen van een goede nulmeting. Die moet bij de start van de gebiedsprocessen beschikbaar zijn.
- Voorgenomen maatregelen in de gebiedsprocessen dienen te worden beoordeeld op hun bijdrage aan het bereiken van de gestelde doelen op het gebied van natuur, water en landbouw.
- Financiën vormen een beperkende randvoorwaarde. In de planvorming is het daarom raadzaam om met verschillende scenario's te werken, zodat er een weloverwogen afweging gemaakt kan worden tussen beschikbare middelen en het bereiken van de gestelde doelen. In de afwegingen dient de hoogte van het beschikbare budget voor het beheer van de gebieden na afloop van de gebiedsprocessen een doorslaggevende rol in de besluitvorming te krijgen.
- De WUR brengt momenteel de bedrijfseconomische gevolgen van de structurerende keuzes van het NPLG voor agrarische bedrijven in kaart. Het is belangrijk om deze gevolgen mee te nemen in de afweging en indien er maatregelen worden genomen, deze gevolgen te compenseren.
- De grondopgave is groot. Grondeigenaren en -gebruikers moeten gezamenlijk de grondpuzzel leggen en hierin gelijke mate betrokken zijn. Het oprichten van een grondbank gedomineerd door de overheid is uit den boze. In gevallen waar de opgave complex is, kan het landinrichtingsinstrumentarium (WILG) mogelijk een oplossing bieden.
- Het toepassen van de keuzes, zoals geformuleerd in Bodem en Water Sturend, zonder onderbouwde analyse en uitleg moet worden vermeden. Dus het doel meer centraal stellen en niet het middel.
- Functie- en beleidsveranderingen uitsluitend te implementeren wanneer er een definitief gedragen integraal plan beschikbaar is voor het gebiedsproces.

t: 088 888 66 66
e: info@ltonoord.nl
w: ltonoord.nl

**Achter de boer en tuinder.
Voor ons allemaal.**